

Datum van inontvangstneming : 26/02/2016

Zaak C-21/16**Samenvatting van een verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

15 januari 2016

Verwijzende rechter:

Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa - CAAD) (Portugal)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

30 november 2015

Verzoekster:

Euro Tyre BV

Verweerder:

Autoridade Tributária e Aduaneira

I. Voorwerp van het geding

Het geding betreft de vrijstelling van btw voor intracommunautaire leveringen die al dan niet dient te worden verleend aan verkopers van goederen wanneer de afnemers niet zijn geregistreerd in het register van intracommunautaire handelaars (VIES) [VAT Information Exchange System – Systeem voor de uitwisseling van btw-informatie].

II. Toepasselijke bepalingen van nationaal recht

Artikel 14, onder a), van het Regime do IVA nas Transações Intracomunitárias (RITI) [Portugese btw-regeling voor intracommunautair handelsverkeer] bepaalt:

Artikel 14**Vrijstellingen voor leveringen**

Van de belasting zijn vrijgesteld:

- a) Goederenleveringen, door een belastingplichtige als bedoeld in artikel 2, lid 1, onder a), verzonden of vervoerd door de verkoper, door de afnemer of voor hun rekening, vanaf het nationale grondgebied naar een andere lidstaat met als bestemming de afnemer, wanneer de afnemer een natuurlijke of rechtspersoon is die voor de toepassing van de belasting over de toegevoegde waarde is geregistreerd in de andere lidstaat, en die gebruik heeft gemaakt van het respectieve identificatienummer om de goederen te verwerven en aldaar valt onder een btw-regeling voor intracommunautaire goederenverwerkingen.

III. Toepasselijke bepalingen van Unierecht

De artikelen 131 en 138, lid [1], van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 [betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde] luiden:

Artikel 131

De in de hoofdstukken 2 tot en met 9 geregelde vrijstellingen zijn van toepassing onverminderd andere communautaire bepalingen en onder de voorwaarden die de lidstaten stellen om een juiste en eenvoudige toepassing van deze vrijstellingen te verzekeren en elke vorm van fraude, ontwijking en misbruik te voorkomen.

Artikel 138

1. De lidstaten verlenen vrijstelling voor de levering van goederen, door of voor rekening van de verkoper of de afnemer verzonden of vervoerd naar een plaats buiten hun respectieve grondgebied, maar binnen de Gemeenschap, welke wordt verricht voor een andere belastingplichtige of voor een niet-belastingplichtige rechtspersoon die als zodanig handelt in een andere lidstaat dan de lidstaat van vertrek van de verzending of het vervoer van de goederen.

IV. Feiten en procedure

- A) Verzoekster is een Portugees filiaal van de Nederlandse groep EURO TYRE BV.
- B) Verzoekster is actief in de invoer en uitvoer van banden, alsmede de verkoop van banden van diverse merken aan detailhandelaars in het binnenland en in Spanje.
- C) Verzoekster is voor de toepassing van de btw onderworpen aan de normale regeling van maandelijkse aangiften.

- D) De verkoop voor de Spaanse markt gebeurt rechtstreeks door verzoekster aan haar afnemers of via „Euro Tyre Distribución de Neumáticos, SL”, een in Spanje opgerichte handelsvennootschap die handelt als distributeur in Spanje voor minder grote afnemers.
- E) Voor de intracommunautaire handel van banden die aan belastingplichtigen op de Spaanse markt zijn geleverd, heeft verzoekster toepassing gemaakt van de btw-vrijstelling van artikel 14, onder a), van de btw-regeling voor intracommunautaire handel (RITI).
- F) Bij verzoekster is een externe controle uitgevoerd, ten dele ter zake van de btw, over 2010, 2011 en 2012.
- G) Tijdens die controle is een verslag van de belastinginspectie opgesteld en daarin wordt onder meer vastgesteld dat uit het onderzoek blijkt dat het Portugese filiaal van de vennootschap Euro Tyre BV ten behoeve van diverse Spaanse afnemers intracommunautaire goederenleveringen heeft verricht met vrijstelling van btw op grond van artikel 14, onder a), RITI.
- H) Naar aanleiding van die controle is btw nagevorderd, met vertragingsrente.
- I) Verzoekster heeft voor de voorgestelde correcties haar btw-situatie vrijwillig geregulariseerd met betrekking tot de Spaanse afnemers die hun activiteit hadden stopgezet (te weten Style-Tyres, SL, Marco António Escobar Iglesias, Neumáticos Laga Nigran, SL, Alejandro Cezón Fernandez, Antonio Canas Ruz, Moto Shop A. Rua SL en Samuel Perez Fernandez Oshay), en heeft in dit verband een bedrag van 107 844,91 EUR betaald.
- J) Op 27 januari 2014 heeft verzoekster tegen de navorderingsaanslag bij de belastingdienst bezwaar gemaakt, dat is afgewezen bij beschikking van 20 mei 2014.
- K) Op 26 juni 2014 heeft verzoekster administratief beroep tegen de afwijzing van haar bezwaar ingesteld, dat is verworpen bij beschikking van 26 februari 2015, waarin is verklaard dat de te beslechten vraag is of voor de btw-vrijstelling van artikel 14, onder a), RITI vereist is dat de in een andere lidstaat gevestigde afnemer van de goederen in het VIES geregistreerd is.
- L) De banden waarvan sprake in het verslag van de belastinginspectie waren geleverd door Euro Tyre Distribución de Neumáticos, SL en verzonden naar het Spaanse grondgebied.
- M) Euro Tyre Distribución de Neumáticos, SL was met ingang van juni 2010 in Spanje voor de toepassing van de btw geregistreerd onder nr. B85975167.

N) Voor alle verkoopverrichtingen die verzoekster met Euro Tyre Distribución de Neumáticos SL afhandelde, werd in de respectieve facturen melding gemaakt van het nr. B85975167.

O) Euro Tyre Distribución de Neumáticos SL viel in Spanje niet onder een regeling van belasting over intracommunautaire verwervingen van goederen aangezien deze vennootschap pas op 19 maart 2013 in het VIES was geregistreerd, met terugwerking tot 1 juli 2012.

P) Ten tijde van de verkopen wist verzoekster dat Euro Tyre Distribución de Neumáticos SL nog niet was geregistreerd als intracommunautaire handelaar, maar verzoekster was wel ervan op de hoogte dat deze onderneming de hoedanigheid van belastingplichtige bezat en verwachtte dat zij met terugwerkende kracht als intracommunautair handelaar zou worden geregistreerd door de Spaanse belastingautoriteiten.

Q) Euro Tyre Distribución de Neumáticos SL heeft voor het derde kwartaal van 2010 en voor het tweede kwartaal van 2012 aangiften van de intracommunautaire handelingen met verzoekster ingediend.

R) Verzoekster heeft in de aangiften voor 2010/09, 2012/04, 2012/05 en 2012/06 melding gemaakt van het btw-nummer van Euro Tyre Distribución de Neumáticos SL.

S) De Autoridade Tributária e Aduaneira (Portugese belasting- en douaneautoriteit) neemt aan dat het in casu niet gaat om een geval van belastingfraude- of ontwijking vanwege verzoekster.

T) Op 5 juni 2015 heeft verzoekster om een arbitrale uitspraak verzocht, hetgeen tot de onderhavige procedure heeft geleid.

IV. Beoordeling

Verzoekster gaat akkoord met de correcties die de Portugese belasting- en douaneautoriteit heeft uitgevoerd voor de afnemers van banden die hun activiteit hebben stopgezet. In de onderhavige procedure betwist zij enkel de correcties voor de handelingen met Euro Tyre Distribución de Neumáticos SL.

Deze onderneming was in Spanje geregistreerd voor btw-doeleinden, maar zij viel in dat land niet onder een btw-regeling voor intracommunautaire goederenverwervingen, daar zij niet in het VIES was geregistreerd en zij pas op 19 maart 2013 in het VIES werd geregistreerd met terugwerking tot 1 juli 2012.

De Portugese belasting- en douaneautoriteit is van mening dat voor Euro Tyre Distribución de Neumáticos SL niet is voldaan aan de laatste voorwaarde van artikel 14, onder a), RITI, doordat de afnemer niet „onder een btw-regeling voor

intracommunautaire goederenverwervingen valt” op de data van verrichting van de handelingen waarvoor de correcties zijn uitgevoerd, met als gevolg dat volgens deze belasting- en douaneautoriteit verzoekster niet in aanmerking komt voor de in deze bepaling verleende vrijstelling.

Verzoekster is in wezen van mening dat dit artikel 14, onder a), RITI een onjuiste omzetting vormt van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006, met name van artikel 138, lid 1, ervan.

Verzoekster voert als verweer aan dat de eerste voorwaarde van artikel 14, onder a), RITI, namelijk het gebruik van het respectieve identificatienummer met het oog op een verwerving, hoewel zij niet is opgenomen in artikel 138 van richtlijn 2006/112/EG, steun vindt in artikel 226, punt 4, ervan, dat bepaalt dat een van de verplichte vermeldingen op de facturen voor btw-doeleinden „het in artikel 214 bedoelde btw-identificatienummer van de afnemer waaronder hij een goederenlevering of een dienst heeft afgenomen waarvoor hij tot voldoening van de belasting is gehouden of waaronder hij een in artikel 138 bedoelde goederenlevering heeft afgenomen” is.

Maar, aldus verzoekster, er bestaat voor de tweede voorwaarde van het RITI (namelijk dat de afnemer in de lidstaat van verwerving valt onder een btw-regeling voor intracommunautaire goederenverwervingen) geen grondslag in de btw-richtlijn en het gaat om een formele voorwaarde die de Portugese Staat als nieuwe voorwaarde heeft opgelegd.

Aldus is verzoekster van mening dat het voor de toepassing van de btw-vrijstelling van artikel 138 van de btw-richtlijn voldoende is dat wordt aangetoond dat de afnemer een btw-plichtige is die zijn btw-identificatienummer gebruikt om de handeling te verrichten en het niet noodzakelijk is de identificatienummers in het VIES te verifiëren om voor de betrokken vrijstelling in aanmerking te komen, aangezien dit gelet op het evenredigheidsbeginsel niet kan worden verlangd.

Verzoekster voert als verweer aan dat ingeval van twijfel het Hof van Justitie van de Europese Unie om een prejudiciële beslissing moet worden verzocht.

Het is de taak en de verantwoordelijkheid van de wetgever, als wetgevende instantie, maar ook van de rechterlijke en andere instanties die het recht uitleggen, als hoeders van de juiste toepassing van het recht, om nauwgezet te onderzoeken of de nationale bepalingen, waaronder de fiscale voorschriften, in overeenstemming met de wet zijn zodanig dat de lidstaten de doelstellingen van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) nakomen.

Zoals unaniem in de rechtspraak is geoordeeld en als logisch gevolg van de in artikel 267 VWEU (voorheen artikel 234 van het Verdrag van Rome, voorheen artikel 177) opgelegde plicht tot prejudiciële verwijzing, is de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie bindend voor de nationale rechters, wanneer het gaat om vragen die verband houden met het Unierecht.

Wanneer een vraag van uitlegging en toepassing van het recht van de Europese Unie rijst, moeten de nationale rechters zich via een prejudiciële verwijzing wenden tot het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Wanneer evenwel reeds uit de zogenaamde *vaste* rechtspraak blijkt hoe het recht van de Europese Unie moet worden uitgelegd, blijkt het niet noodzakelijk om het Hof van Justitie om een uitspraak te verzoeken. In het arrest Cilfit heeft het Hof van Justitie aldus geoordeeld dat een prejudiciële verwijzing niet noodzakelijk is wanneer de vraag niet relevant is, wanneer het gemeenschapsrecht duidelijk is en wanneer in de Europese rechtspraak reeds een precedent bestaat (arrest van 6 oktober 1982, Cilfit, 283/81, [ECLI:EU:C:1982:335]). Dit wil zeggen dat de nationale rechters over de vraag kunnen beslissen zonder prejudiciële verwijzing naar het Hof van Justitie wanneer in eerdere rechtspraak van dat Hof de betrokken rechtsvraag reeds behandeld is geweest, ongeacht de aard van de procedures die tot die uitspraken hebben geleid. Datzelfde geldt wanneer de te beoordelen vragen niet volstrekt identiek zijn (leer van de *acte éclairé*) en wanneer de juiste toepassing van het Unierecht zo duidelijk is dat er geen ruimte is voor redelijke twijfel omtrent de wijze waarop de gestelde vraag van Unierecht moet worden opgelost (leer van de *acte clair*).

In de in casu in het geding zijnde situatie gaat het evenwel om de uitlegging van een voorschrift van Unierecht waaromtrent gegronde twijfel bestaat wat de eraan te geven uitlegging is.

Voor zover bekend, is er evenwel geen rechtspraak van het Hof van Justitie waarin de in casu opgeworpen essentiële vragen op duidelijke wijze zijn beantwoord.

Het Hof van Justitie heeft unaniem de prejudiciële verwijzing in arbitragezaken in belastingaangelegenheden ontvankelijk verklaard (zie bijvoorbeeld arrest van 11 juni 2015, Lisboagás, C-256/14, [ECLI:EU:C:2015:387]).

Aangezien er voor de opgeworpen vragen geen beroep mogelijk is en de prejudiciële verwijzing verplicht is, gelet op artikel 267 VWEU, waarin is bepaald dat „[i]ndien een vraag te dien aanzien wordt opgeworpen in een zaak aanhangig bij een nationale rechterlijke instantie waarvan de beslissingen volgens het nationale recht niet vatbaar zijn voor hoger beroep, [...] deze instantie gehouden [is] zich tot het Hof te wenden”, worden de hierna geformuleerde prejudiciële vragen gesteld:

Prejudiciële verwijzing

- i) Moeten de artikelen 131 en 138, lid 1, van richtlijn 2006/112/EG aldus worden uitgelegd dat zij zich ertegen verzetten dat de belastingdienst van een lidstaat een in deze lidstaat gevestigde verkoper de btw-vrijstelling voor een intracommunautaire levering weigert op grond dat de in een andere lidstaat gevestigde afnemer noch in het VIES is geregistreerd noch in die

lidstaat onder een btw-regeling voor intracommunautaire goederenverwervingen valt hoewel hij ten tijde van de handeling in die andere lidstaat beschikte over een geldig btw-identificatienummer, dat werd vermeld op de facturen betreffende de handelingen, wanneer cumulatief is voldaan aan de materiële voorwaarden van een intracommunautaire levering, dat wil zeggen wanneer het recht om over het goed als een eigenaar te beschikken aan de afnemer is overgedragen, de leverancier bewijst dat dit goed is verzonden of vervoerd naar de andere lidstaat en als gevolg van die verzending of dat vervoer het goed het grondgebied van de lidstaat van levering fysiek heeft verlaten met bestemming een afnemer die een belastingplichtige is of een als belastingplichtige handelende rechtspersoon in een andere lidstaat dan de lidstaat van vertrek van de goederen?

ii) Verzet het evenredigheidsbeginsel zich ertegen dat artikel 138, lid 1, van richtlijn 2006/112/EG aldus wordt uitgelegd dat de vrijstelling wordt geweigerd wanneer een in een lidstaat gevestigde verkoper weet dat de in een andere lidstaat gevestigde afnemer, hoewel die laatste een geldig btw-identificatienummer bezit, in die andere lidstaat noch in het VIES geregistreerd is noch onder een btw-regeling voor intracommunautaire verwervingen van goederen valt, maar verwacht dat hij met terugwerkende kracht zal worden geregistreerd als intracommunautaire handelaar?